

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 23.11.2007
KOM(2007) 739 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET
OG DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG**

**i henhold til artikel 5 i direktiv (EF) nr. 84/2000 om bestemmelser vedrørende
sommertid**

DA

DA

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	DEN EUROPÆISKE LOVGIVNINGS HISTORIK.....	3
2.	Sammenfatning af Kommissionens indgående analyse af følgerne af sommertid	4
3.	Følgerne af sommertid – resumé af fremsendte oplysninger fra medlemsstaterne.....	5
3.1.	Medlemsstaternes mening om den nuværende ordning.....	5
3.2.	Påvirkningen af de mest berørte økonomiske sektorer	5
3.3.	Nye undersøgelser	5
3.4.	Borgernes mening	7
4.	Konklusioner.....	8

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET OG DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

i henhold til artikel 5 i direktiv (EF) nr. 84/2000 om bestemmelser vedrørende sommertid

(EØS-relevant tekst)

KONTEKST

Den 19. januar 2001 vedtog Rådet og Europa-Parlamentet i fællesskab direktivet om bestemmelser vedrørende sommertid¹.

Direktivets artikel 5 fastsætter, at Kommissionen sender en rapport om direktivets bestemmelsers virkning på de berørte sektorer til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg. Artikel 5 fastsætter ligeledes, at rapporten skal udfærdiges på baggrund af de oplysninger, som hver medlemsstat har sendt til Kommissionen senest den 30. april 2007.

Denne meddelelse udgør rapporten i henhold til artikel 5 i direktiv (EF) 84/2000.

1. DEN EUROPÆISKE LOVGIVNINGS HISTORIK

De fleste medlemsstater indførte sommertid i løbet af 1970'erne, men nogle havde dog indført denne ordning meget tidligere i perioder af forskellig varighed.

Det første direktiv af 22. juli 1980, der trådte i kraft i 1981, fastsatte en fælles dato udelukkende for sommertidens begyndelse. Efterfølgende direktiver fastsatte en fælles dato for sommertidens begyndelse, nemlig den sidste søndag i marts, og to datoer for sommertidens ophør, nemlig den sidste søndag i september gældende for medlemsstaterne på kontinentet, og den fjerde søndag i oktober gældende for Det Forenede Kongerige og Irland. Denne ordning fortsatte indtil vedtagelsen af det syvende direktiv 94/21/EF af 30. maj 1994, som for første gang fastsatte en fælles dato for sommertidens ophør, hvilket blev den sidste søndag i oktober gældende fra 1996. Dette direktiv betød fuldstændig harmonisering af kalenderen, 16 år efter vedtagelsen af det første direktiv. Europa-Parlamentets og Rådets ottende direktiv 97/44/EF af 22. juli 1997² forlængede bestemmelserne i det syvende direktiv i fire år (fra 1998 til 2001).

Endelig forlængede det nuværende direktiv – i modsætning til alle tidligere direktiver - bestemmelserne i det ottende direktiv på ubestemt tid. Dette skete, som omtalt i direktivets betragtninger, fordi visse sektorer kræver stabil planlægning over en længere periode for at kunne fungere optimalt. Det blev dog også anført, at gennemførelsen af direktivet bør overvåges på baggrund af en rapport til Kommissionen.

---

¹ EFT L 31 af 2.2.2001, s. 21.

² EFT L 206 af 1.8.1997, s. 62.

2. SAMMENFATNING AF KOMMISSIONENS INDGÅENDE ANALYSE AF FØLGERNE AF SOMMERTID

Inden Kommissionen stillede forslag om det niende direktiv, udførte den en indgående analyse af følgerne af sommertid i EU's medlemsstater, dvs. ændringen af tiden to gange om året, og det faktum, at det er mørkere om morgenen og lysere om aftenen.

En undersøgelse blev på det tidspunkt udført af en uafhængig konsulent. Konsulenten havde til opgave at tage højde for de forskellige studier, der allerede fandtes om emnet, både på fællesskabsniveau og nationalt niveau, søge oplysninger hos eksperterne i de forskellige relevante områder, konsultere interessenter såvel som medlemsstaterne og til slut præsentere resultaterne og fremkomme med anbefalinger på baggrund af de udførte analyser og undersøgelser.

Kommissionens vigtigste konklusioner, der er udledt på baggrund af denne undersøgelse, og som findes i forslaget til det nuværende direktiv, kan opsummeres på følgende måde³:

1. Mere end 20 år efter vedtagelsen af det første direktiv om emnet har de sektorer, der anses som de mest berørte, dvs. **landbrug, turisme og transport**, integreret sommertiden i deres aktiviteter og stiller ikke længere spørgsmålstejn ved dens eksistensberettigelse.
2. Hvad angår **transport**, har den fuldstændige harmonisering af kalenderen betydet, at de fleste af de problemer, der fandtes før i tiden, er blevet løst.
3. Sommertiden giver bedre mulighed for alle mulige former for **fritidsaktiviteter** om aftenen på grund af det naturlige lys.
4. På grund af modstridende undersøgelser af emnet er det umuligt at give begrundede konklusioner på sommertidens påvirkning af **miljøet**. Dette gælder især for spørgsmålet om, hvorvidt sommertid fører til højere eller lavere ozonproduktion sammenlignet med en ordning, hvor man ikke ændrer tiden.
5. Sommertiden bidrager til at bruge **mindre energi**, idet der bruges mindre elektricitet til belysning, fordi det er lysere om aftenen. Det er dog nødvendigt at fraregne det øgede energiforbrug til varme den morgen, hvor tiden ændres, og det øgede brændstofforbrug på grund af en eventuel øget trafik i de lyse aftentimer. Derudover er de reelle besparelser vanskelige at beregne og desuden relativt begrænsede.
6. De fleste følger af sommertiden, der er forbundet med **sundheden**, hænger sammen med, at kroppen skal tilpasse sig tidsændringen i april og oktober. Specialister mener på baggrund af den nuværende forskning og viden, at de fleste gener er kortvarige og ikke er farlige for helbredet.
7. Når det drejer sig om **trafiksikkerhed**, er spørgsmålet, om de mørkere morgener, især om foråret og efteråret, og de lysere aftener har betydning for antallet af biluheld. Der kan ikke angives en klar sammenhæng mellem sommertiden og antallet af biluheld på grund af mangel på tilstrækkelige data om påvirkningen fra andre faktorer, såsom meteorologiske forhold.

---

³ Se resuméet af konklusionerne i begrundelsen til forslaget til direktiv 2000/84/EF.

Ud fra de oplysninger, som medlemsstaterne har fremsendt til udarbejdelsen af denne rapport, skulle det være muligt at opdatere og/eller supplere undersøgelsens konklusioner.

3. FØLGERNE AF SOMMERTID – RESUMÉ AF FREMSENDTE OPLYSNINGER FRA MEDLEMSSTATERNE

25 medlemsstater har sendt deres kommentarer til Kommissionen om følgerne af sommertidsordningen i de respektive lande. Om de øvrige medlemsstater konkluderer Kommissionen, at disse lande ikke har særlige oplysninger om følgerne af sommertid⁴.

De indsendte oplysninger fra medlemsstaterne kan opsummeres på følgende måde:

3.1. Medlemsstaternes mening om den nuværende ordning

Ingen medlemsstat har bedt om en ændring af den nuværende ordning. Størstedelen af medlemsstaterne understreger vigtigheden af at harmonisere sommertidskalenderen i EU, især af hensyn til transport.

Belgien taler for at beholde den nuværende ordning eller alternativt at følge sommertid hele året rundt.

3.2. Påvirkningen af de mest berørte økonomiske sektorer

Størstedelen af medlemsstaterne konkluderer på baggrund af forespørgsler i sektorerne, at der i de pågældende lande ikke er tegn på væsentlige følger af sommertiden i de økonomiske sektorer, der er mest berørt, særlig landbrug, transport og turisme.

I *Letland* vurderer turismeeksperter, at sommertiden har en positiv indvirkning på turisme, idet der f.eks. er større behov for fritidsprodukter (cykling, sejlads osv.).

Italien meddeler, at byggesektoren og landbruget drager fordel af sommertiden, især i den sydlige del af landet, fordi det er mindre varmt om morgenen end på det tilsvarende tidspunkt i normaltid.

På baggrund af de tilgængelige oplysninger fra medlemsstaterne kan det konkluderes, at konklusionen i forslaget til det nuværende direktiv stadig er gældende: De økonomiske sektorer har integreret sommertiden i deres aktiviteter.

3.3. Nye undersøgelser

Visse medlemsstater har udført nyere kvantitative undersøgelser. Disse undersøgelser omhandler følgerne af sommertiden på *energiforbruget, trafiksikkerheden og sundheden*.

Energi

---

⁴ Kommissionen sendte i juni 2007 en meddelelse til medlemsstaterne om at gøre dette i de tilfælde, hvor medlemsstaten ikke havde reageret inden udgangen af juli 2007. Denne rapport er således baseret på de oplysninger, som Kommissionen havde til rådighed den 31. juli 2007.

I *Bulgarien* har en statistisk analyse udført af det elselskab, der har dækket elforbruget de sidste tre år, vist et skøn på en årlig besparelse på 20,5 GWh ved ikke at bruge kunstigt lys, dvs. 0,01 % af det samlede forbrug pr. land i 2005⁵.

En undersøgelse i *Frankrig* i 2006 har på baggrund af simuleringer sammenlignet den nuværende ordning med en ordning "uden sommertid". Undersøgelsen viste en energibesparelse ved sommertid på 684 GWh (belysning og aircondition) og et højere varmeforbrug på 14 GWh, hvilket betyder en besparelse på 0,014 % af det samlede forbrug i 2005⁶. Undersøgelsen viste også, at hvis sommertiden begyndte en måned før, ville der kunne spares yderligere 45 GWh på belysning.

I *Slovenien* viser forskellige statistiske analyser udført af elselskaber, at det har en meget lille effekt eller ingen effekt på elforbruget at ændre tiden i marts og oktober.

I *Estland* viser statistikkerne, at i 2000 og 2001, hvor der helt exceptionelt ikke var indført sommertid, var elforbruget i husholdningerne i perioden april-oktober højere end i årene før og efter 2000-2001. Forskellen var dog på mindre end 10 %, og der var et tilsvarende forhold mellem forbruget i sommerperioden og forbruget i vinterperioden sammenlignet med forbruget i år med sommer- og normaltid.

I *Letland* blev elforbruget og den maksimale belastning på elnettet før og efter datoen for ændring til sommertid i foråret sammenlignet i slutningen af marts 2006. Ændringen i de to parametre var minimal.

I *Cypern* foreslår den astronomiske sammenslutning i en rapport at gøre sommertidsperioden kortere, således at den kun anvendes mellem maj og september. Dette ville omfatte de måneder, hvor der er dagslys i mere end 12 timer, undtagen april, og hvor der er en gennemsnitstemperatur på over 24° C. Rapporten hævder, at dette ville give energibesparelser sammenlignet med den nuværende ordning uden dog at tilvejebringe en kvalitativ analyse til at bekræfte denne påstand.

Trafiksikkerhed

I *Estland* har en undersøgelse, der sammenligner antallet af ulykker med personskade (døde og tilskadekomne) 30 dage før og efter ændringen af tiden i 2004-2006 ikke vist signifikante statistiske forskelle i forhold til antallet af ulykker på årsbasis.

Undersøgelser foretaget af "*Estradas de Portugal*"⁷ har ikke vist en direkte sammenhæng mellem sommertid og trafiksikkerhed. Denne holdning deles af flere eksperter inden for transportområdet.

Sundhed

I *Finland* i 2003 og 2004 er indvirkningen på kroppen ved overgangen til sommertid i marts blevet analyseret i to undersøgelser på baggrund af et prøveudsnit på ti personer. Undersøgelserne påviste en vis indvirkning på den naturlige søvn- og biorytme i fire dage efter overgangen til sommertid. Forfatterne understreger dog, at undersøgelserne ikke kan

---

⁵ Kilde: Statistikker udgivet af EURELECTRIC.

⁶ Kilde: Statistikker udgivet af EURELECTRIC.

⁷ Det offentlige organ, der administrerer vejnettet i Portugal.

danne grundlag for konklusioner om befolkningen som helhed på grund af det lille prøveudsnit.

Afslutningsvis foreligger der nyere kvantitative undersøgelser, især med hensyn til indvirkningen på energiniveauet, der bekræfter energibesparelserne, selv om besparelserne ikke er store sammenlignet med det samlede energiforbrug, men disse undersøgelser tager ikke hensyn til et større energiforbrug i forbindelse med en eventuel stigning i trafikken om aftenen. Samtidig gælder det, at energibesparelserne på belysning formentlig vil blive mindre på grund af en større udbredelse af elsparepærer, hvilket bl.a. den franske organisation mod dobbelt sommertid (ACHED) har påpeget. Kun fremtiden vil dog vise, i hvilket omfang denne faldende energibesparelse vil blive opvejet af større besparelser inden for airconditioning, som følge af øget udbredelse af klimaanlæg i kontorer og forretningslokaler.

3.4. Borgernes mening

Meningsmålinger i medlemsstaterne

Nogle medlemsstater har indsendt resultaterne af nyere meningsmålinger eller offentlige internet-afstemninger om sommertid.

I *Estland* har en meningsmåling fra 2001 vist, at antallet af borgere, der var for og imod sommertid, var næsten ligeligt fordelt.

I *Litauen* har en meningsmåling i 2006 vist, at 55 % er imod sommertid, og at 32 % er for.

I *Letland* blev to internet-afstemninger afholdt i 2006. De viste, at omkring 60 % af deltagerne i afstemningen var imod sommertid. Det skal dog understreges, at resultatet ikke blev fundet på baggrund af et repræsentativt udsnit af befolkningen, men på baggrund af personer, der havde valgt at deltage i afstemningen.

Ifølge en meningsmåling i Frankrig foretaget af CREDOC-instituttet i 2005 er ca. 2/3 af Frankrigs befolkning for eller neutrale over for sommertid, dvs. at den positive indstilling over for sommertid er steget med 12 point siden 1993, mens den negative indstilling er faldet med 13 point. I en meningsmåling i 2002 foretaget af SOFRES i 2002 var 45 % dog for sommertid *hele året igennem*, 31,4 % var neutrale, og 26,3 % var imod sommertid.

Afslutningsvis skal det nævnes, at det lave antal nyere meningsmålinger om emnet gør det umuligt at udlede begrundede konklusioner, idet det repræsentative befolkningsudsnit og resultaterne varierer fra land til land.

EUROBAROMETER

En Eurobarometerundersøgelse fra 1990 konkluderede i et tilfredshedsindeks, at omkring 57,4 % af den samlede befolkning i Fællesskabet var tilfredse med ordningen.

En Eurobarometerundersøgelse fra 1993 på datoen for sommertidens ophør viste, at størstedelen af befolkningen i Fællesskabets 12 medlemsstater var for sommertidens ophør i slutningen af oktober (54,5 %) i stedet for i slutningen af september (38,4 %), dvs. flest var for den nuværende ordning.

Kontakt med organisationer og befolkningen

Kommissionen er regelmæssigt blevet kontaktet af ACHED, en fransk organisation, der er imod sommertid i Frankrig og i Europa. ACHED har bl.a. indsendt breve, noter, artikler og rapporter, hovedsagelig i 1980'erne og 1990'erne, hvori forfatterne af forskellige grunde er imod sommertid. Organisationen henviser også til en række ældre undersøgelser af følgerne af sommertid.

Ingen andre organisationer, herunder organisationer i de berørte sektorer, har givet deres mening til kende over for Kommissionen.

Kommissionen modtager dog ind imellem korrespondance fra borgere, der taler for at ændre den nuværende ordning (f.eks. afskaffelse af sommertid eller sommertid hele året rundt).

4. KONKLUSIONER

På baggrund af de oplysninger, som Kommissionen har haft til rådighed til udarbejdelsen af denne rapport, kan det konkluderes, at analysen i forslaget til direktivet stadig er gældende: bortset fra det faktum, at ordningen giver mulighed for flere fritidsaktiviteter om aftenen og giver nogle energibesparelser, er der få følger af sommertiden, og den nuværende ordning er ikke et emne, der specielt optager EU's medlemsstater.

Kommissionen vurderer i denne sammenhæng, at sommertidsordningen, som den er fastsat i direktivet, fortsat er hensigtsmæssig. Ingen medlemsstat har ytret ønske om at afskaffe sommertiden eller ændre bestemmelserne i det nuværende direktiv. Det er derimod vigtigt at fastholde harmoniseringen af kalenderen, således at det indre marked fungerer optimalt, hvilket er direktivets hovedformål.